

Rettigheter og muligheter i opplæring

Pedagogisk rådgiver Marianne Bryn

Frambu kompetansesenter for sjeldne diagnoser

Samarbeid om en trygg overgang

Både i barnehageloven og i opplæringsloven står det at det skal legges til rette for et godt samarbeid som skal bidra til en trygg og god overgang mellom barnehagen og skolen . Andre instanser involveres ved behov.

Vi har opplæringsplikt og opplæringsrett

Bør derfor forvente samarbeid for en god skolehverdag.

Planlegging av overgang bør starte ett år før skolestart.

Hva sier opplæringsloven?

Rettigheter og plikter (for elever og lærere)

Plikt til å møte til opplæring

Alle elever har rett til et utbytte av den opplæringen de får

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer inkludering

Plikt til å samarbeide med andre instanser når det er til barnets beste



Tilpasset opplæring- tilrettelegging

Alle elever har rett til et tilfredsstillende utbytte av opplæringen uavhengig av sine forutsetninger

Alle skal få utnyttet og utviklet evnene sine i tråd med sine muligheter

Alle elever har rett til et tilpasset opplæringstilbud og skal ha en tilrettelegging som gjør at de har samme muligheter til å nå de målene som er realistisk for dem. En god tilrettelegging gjør at flere kan strekke seg etter «felles» målene, og skolen skal tilrettelegge i form at å ha fleksible løsninger og ulike tilnærming ut fra den enkeltes behov.

Likevel vil noen trenge noe mer og noe annet for at retten til et tilfredsstillende utbytte av opplæringen skal innfris



Hvem bestemmer hva som er tilfredsstillende utbytte?

Kommunen skal: «sørgje for at opplæringa er tilpassa, det vil seie at elevane får eit tilfredsstillande utbytte av opplæringa uavhengig av føresetnader, og at alle skal få utnytta og utvikla evnene sine»

Dette får de fleste elever innfridd uten enkeltvedtak og gjennom ordinær tilpassing av opplæringen, men for noen er det behov for enkeltvedtak etter en eller flere paragrafer.

§11-4

Retten til personlig assistanse

Retten til nødvendig assistanse for å delta i opplæringen og for å ha utbytte av opplæringen. Opplæringen skal være tilgjengelig.

Praktisk hjelp og bistand slik at eleven er i stand til å ta i mot opplæring:

Bærehjelp, skrivehjelp, praktisk hjelp v toalettbesøk, av-påkledning mm, praktisk hjelp for kompensasjon av sansetap. Assistanse for å være selvstendig.

Helsehjelp

Noen helserelaterte oppgaver vil falle inn i behovet for personlig assistanse:

Ta medisiner og andre ting som kan være nødvendig, ikke direkte knyttet til opplæring, men nødvendig for å være på skolen.

§11-5
Retten til bruk av tekniske
hjelpemidler/tilrettelegging

Gjelder fysisk tilrettelegging og bruk av nødvendige tekniske hjelpemidler. Omfatter også opplæring i bruk av tekniske hjelpemidler som er nødvendig for å få utbytte av opplæringen, f.eks synshjelpemidler eller teknologiske løsninger som talemaskin eller verktøy for planlegging, oversikt og forutsigbarhet.

Denne rettigheten omhandler det faglige innholdet i opplæringen og skal beskrive HVA slags opplæringstilbud eleven trenger for å få utbytte av den og HVILKE opplæringsmål om er realistiske for eleven. Denne rettigheten kan gjelde enkelte fag, deler eller hele opplæringstilbudet til eleven. Det sentrale er at eleven skal få samme mulighet til et tilfredsstillende utbytte av den faglige opplæringen som andre elever.

Det stilles krav til kompetanse for den som skal utføre opplæringen etter §11-6

§11-6 Retten til individuelt tilrettelagt opplæring

Vedtak etter § 11-4 og § 11-5

Rektor kan fatte vedtak uten sakkyndig vurdering

Før et vedtak fattes skal det være tilstrekkelig opplyst, dette følger av forvaltningsloven.

Hvis behov for 11-6 og/eller 11-4/11-5 skal PPT skrive en sakkyndig vurdering der det kommer klart frem hvilke tiltak som er etter hvilken paragraf.

Ikke krav til sakkyndig – hva da?

Forvaltningsloven

Likestillings- og diskrimineringsloven

Kommunen (rektor) har plikt til å fatte så
opplyste vedtak som mulig

Hvordan opplyse rektor om den sjeldne
diagnosen?

Elevens beste (Kapittel 10)

«Ved handlingar og avgjerder som vedkjem elevar, skal kva som er best for eleven, vere eit grunnleggjande omsyn».

I alt som gjelder eleven sjølv skal hen bli hørt og lyttet til. Meninger skal vektlegges etter alder og modenhet i hele beslutningsprosessen som angår eleven(e).

Skolen skal samarbeid med foreldrene

Elevens plikt å delta i undervisingen. Fravær skal følges opp fra 1st dag

Skolemiljø (Kapittel 12)

«Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, inkludering, trivsel og læring»

Utarbeide plan for å rette opp i forhold der en elev ikkje opplever å ha det bra.

Hvis det ikkje utarbeides en plan kan det sendes klage til statsforvalter.

Skolens ansvar for elever i skoletiden. Hva regnes som opplæring og hva regnes som helse- og omsorgstjenester

Det er skolens ansvar for å gi omsorg mens eleven er på skolen

»...må ikke blandes med vurderingen av om tiltak knyttet for eleven regnes som opplæring etter læreplanverket eller IOP, eller om det regnes som helse- og omsorgstjeneste etter helselovgivningen».

Hva innebærer helsehjelp?

«... enhver handling som har forebyggende, diagnostisk, behandlende, helsebevarende, rehabiliterende eller pleie og omsorgsformål og som utføres av helsepersonell»

Helsepersonelloven § 3

Skille mellom helsehjelp og opplæring

Kan være vanskelig å avgjøre om et tiltak er etter opplæringsloven eller helseloven. Målet med tiltaket og nødvendig kompetanse for å utføre tiltaket vil spille en avgjørende rolle. Flere av barna til dere som følger kurset i dag har behov for ulik grad av tilrettelegging der noe også handler om å ivareta medisinske forhold og barnets helse. Det skal, som jeg sa innledningsvis – være et samarbeid til beste for barnet. Noen ganger kan det oppleves som vanskelig. Det er forskjellige lovverk å jobbe etter avhengig av om de er i skole eller helse.

Pedagogisk personell kan få opplæring i alt som ikke krever en autorisasjon, det som foreldre utfører hjemme f.eks. MEN de kan reservere seg. Skolen kan heller ikke utføre tvang, så dersom en elev motsetter seg, kan ikke skolen benytte tvang for å gjennomføre.

Mat og toalettbesøk er i all hovedsak den omsorg vi forventer at skolen skal sørge for. Begge deler er viktig for at eleven skal kunne ha utbytte av opplæringen. Litt fleksibilitet og samarbeid så er det mulig å få dette til – husk barnets beste.

Akuttplan

Akuttplan er ett sett individuelt tilpassede rutiner for håndtering av medisinske utfordringer. Akuttplanen er viktig for å trygge personen selv, pårørende og andre som arbeider tett på i skolen eller andre steder.

Legemidler

Rutiner for legemiddelhandtering i barnehage, skole og skolefritidsordning

Brosjyre/veiledning | Dato: 05.03.2012

Departementene har nå i fellesskap utarbeidet nasjonale rutiner for legemiddelhandtering i barnehage, skole og SFO. Rutinen beskriver hvordan legemiddelhandtering praktisk kan foregå, herunder hva avtalen mellom foresatte og barnehage/skole/SFO bør inneholde.

Kunnskapsdepartementet 2012

<https://www.regjeringen.no/no/dokumentarkiv/stoltenberg-ii/andre-dokumenter/kd/2012/rutiner-for-legemiddelhandtering-i-barne/id674127/>

Vedlagte rutiner og skjemaer er veiledende, men departementene oppfordrer til at rutinene benyttes og eventuelt justeres etter lokale behov.

- [Last ned ansvarslinjer her](#)
- [Last ned skjema for rutiner her](#)
- [Last ned avtaleskjema her](#)
- [Last ned skjema for medisinoversikt her](#)
- [Last ned skjema for mottak av medisin fra foresatte her](#)
- [Last ned skjema for utlevering av medisiner her](#)

LES MER

[Tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging i grunnskole og videregående skole - Frambu](#)